

Сила і гідність України

Промова Президента України Віктора Ющенка з нагоди 18-тої річниці Незалежності України

Дорогий Український народе,

Високодостойні офіцери і воїни України,

Усі шановні співвітчизники,

Світове українство!

Вітаю вас з 18-тою річницею Незалежності України.

Для нашої сучасної історії 24 серпня — головна, найвизначніша дата в житті.

Та я розпочну зі слів, які стосуються не дати, а нас усіх.

Це — символічне Українське Вірую, яке сьогодні може і повинен сказати кожен з нас незалежно від поглядів, походження чи віри:

«Вірую у те, що є українцем, і хочу добра своїй Батьківщині.

Вірую у наше національне «я» і хочу поширювати його рідною землею, як добрий і мудрий господар поважаючи і оберігаючи кожну іншу самобутню культуру, що її народжено тут, на нашій землі.

Вірую у приналежність до великого Українського народу, його тисячолітніх символів, історії, долі, перед якими відчуваю й особисту відповідальність, бо вона стосується й моого життя і життя моїх дітей і моїх онуків.

Вірую і шаную нашу державу і власним зусиллям дбаю про її зміцнення та безпечне і заможне життя рідної нації, моїх співвітчизників і наших сімей.

Вірую у нашу соборну здатність досягти великих цілей».

Будь-які поділи маліють перед усвідомленням нашої справді великої ідеї у новому часі: це творення єдиної Української нації — сучасного національного, політичного і громадянського організму, що охоплює всіх без винятку громадян України.

Говорю не про абстрактні речі.

У День незалежності, насамперед, апелюю до національної ідеї, бо вона є єдиним ключем до нормального життя всіх українських громадян і всієї нашої Української держави.

Без цього усвідомлення нам не під силу жодне випробування.

Альтернативи для національної ідеї не було, немає і ніколи не з'явиться. Все інше неминуче виявить свій похідний і другосортний характер.

Наша мета — створення національної держави у новітньому, модерному сенсі.

Йдеться про появу у громадяніна почуття «рідності» зі своєю державою, що відтак дасть відчуття господаря, а отже внутрішньої сили і незалежності для повноцінного захисту своїх політичних, економічних і соціальних прав.

Я звертаюся до всіх нас: україномовних і російськомовних, православних, греко-католиків, всіх християн, мусульман та цдеїв, до нашого селянства, інтелігенції, робітництва і військових: немає між нами різниці, з думкою про майбутнє ми зобов'язані йти шляхом творення єдиної нації, бо лиш її моноліт захистить і вбереже нас у новому столітті.

Я звертаюся до всього світового українства.

Разом нас не десять, не двадцять, не сорок, а сімдесят мільйонів. Це перетворює нас у світову силу, здатну приносити користь рідній державі.

Проблеми, які переживає Україна, мають важку і, я б сказав, складну природу.

Про ці об'єктивні фактори, глибоко переконаний, треба сказати прямо, без розпачу.

А саме. Україна є посттоталітарною державою.

Це, насамперед, наклало колосальний відбиток на традиції і спосіб управління країною і функціонування її

державного апарату.

По суті, казарму, яку споруджували 70 років, нам за 18 років доводиться перебудовувати на нормальний будинок. Хоча всі елементи конструкції були призначені для казарми, та й архітектори звикли будувати тільки казарми.

Та це лиш менша частина. Найскладніше те, що люди звикли до постійного опікунства, покровительства з боку держави, яке по-мінімуму — на рівні, по суті, бідності — видавала і до якого привчала всіх своїх «гвинтиков» радянська система незалежно від якості праці чи реальних здобутків цієї праці.

Звідси — замкнене коло: люди не цінують результати своєї праці, чекають на всезагальну підтримку від держави і створюють поживний ґрунт для політичного популізму. Звідси — популярність популістів у суспільстві та політиці. Звідси — сподівання на міфічну «сильну руку».

Україна — постколоніальна країна.

Один із головних результатів такого її стану — це домінування чужого своєму народу капіталу — непродуктивного, нетворчого, зв'язаного на колишню метрополію.

На відміну від національного капіталу для цих «великих грошей» наша земля — це просто територія, джерело збагачення і служчаний трудовий ресурс. Такий капітал, який залежний від колишньої імперії і її прислуговується, зневажає власну країну і не підтримує ані її, ані її культуру.

Україна — ще й постгеноцидна нація.

Постгеноцидний статус України означає, за Джеймсом Мейсом, по-перше, «вбивство розуму нації», тобто розтерзаність її інтелектуальної еліти, по-друге, люменізацію села, що відчутно гальмує аграрну реформу, по-третє, спотворення світосприйняття та власної історії і низьку національну солідарність між різними верствами населення.

Хочу підкреслити без образу: ці чинники є об'єктивні.

Не має значення, хто буде президентом України чи прем'єром, хто визначатиме ці проблеми чи ні, хто їх визнаватиме чи ні — викиди все одно діятимуть, як невидима радіація після Чорнобиля.

І подолання цієї дії, вихід на нові обрії нашого розвитку — наше об'єктивне «домашнє завдання» на наступні роки нашого розвитку.

Вважаю, найважливіше — не опустити руки і не зупинятися.

Я дуже хочу додати нам усім впевненості, втім не пустої і не голосливної.

Різко відкидаю будь-які слова про слабкість України, чи тим паче про якийсь «її проект». Це — зневажливі словеса, в яких вправляються новітні малороси і відверті противники України.

Ми — держава. Міцна і велика. З великим запасом стійкості. Нам не 18 років. За нами стоїть тисячолітня історія нашої держави України-Русі.

Наша держава відбулася і її новітнє відновлення — це виняткове історичне досягнення всього Українського народу. Україна була, Україна є, Україна завжди буде.

Відверто говорячи про наші проблеми, ми повинні з гідністю відзначати і цінувати кожне загальнонаціональне наше досягнення.

За останні п'ять років Україна зробила, безумовно, багато. Ми стали іншими.

Ми — вільна і демократична країна. У минуле відійшла система політичної цензури, переслідувань. Двічі на вільних виборах до влади приходила опозиція. Це — реальні докази і доконані факти існування демократії і свободи.

Далі. Україну визнано країною з ринковою економікою. Ми вступили у Світову Організацію Торгівлі, позбулися дискримінаційних торговельних обмежень, які діяли півтора десятки років.

Ми здолали колосальну дистанцію у відносинах з Європейським Союзом. Вже найближчим часом очікуємо на справді історичну подію — укладання з ЄС угоди про асоціацію Україна — Європейський Союз. Цей результат був немислимий навіть ще чотири роки тому. Сьогодні працюємо над угодою про об'єднання енергосистем Україна — ЄС, сьогодні працюємо над зоною вільної торгівлі Україна — Європейський Союз.

Поступово ми об'єднуємося з європейським простором у всіх важливих сферах — від енергетики до освіти.

Саме якраз у руслі європейських стандартів ми провели реформу освіти, започаткували нову систему справедливих зовнішніх тестувань у вищі навчальні установи, приєдналися до Болонського процесу, ввійшли в єдиний освітній європейський простір.

Ми розпочали реформу Збройних Сил. До одного року скорочено термін строкової служби. Армія переозброюється — на озброєння війська прийнято майже 80 нових зразків, у тому числі новітній танк «Оплот», який ви побачите сьогодні на Хрестатику. Ми бачимо мету і я впевнений, що вона буде досягнута, — армія стане

професійною. До неї повернеться повага влади, а не тільки всіх громадян.

Завдяки правильним крокам зупинено критичні демографічні процеси. У 2009 році ми зафіксували найвищу за 18 років народжуваність. А чисельність дітей, яких усиновлюють наші громадяни, зросла майже на 40%.

За рік в Україні вже народжується більше, ніж півмільйона українців — такого у нас не було за останні 18 років.

Ми заклали нові стандарти соціальної політики, які дозволили майже втрічі підвищити середню зарплату в Україні і збільшили реальні доходи людей. За останні чотири роки ми вдвічі збільшили національний бюджет країни. Таких показників Україна не мала в своїй попередній історії.

Я впевнений, глибоко переконаний — ми витримаємо удар і економічної кризи.

Сьогодні це питання, очевидно, найгостріше.

Як Глава держави я ціну зусилля всіх професіоналів, які взялися до справи, попри увесь тиск політичного і виборчого популізму.

Я говорю про це абсолютно спокійно і з твердою впевненістю, і не для гарного слівця.

Я добре пам'ятаю, коли в час моєго головування в Національному банку України була зупинена галопуюча гіперінфляція — вона тоді складала 1 тисяча 182% на рік, введена в обіг стіка тверда гривня, створена ефективна банківська система України.

Я добре пам'ятаю, коли в час моєго головування в уряді України було припинено вперше спад виробництва у країні, вперше скорочено державний борг України, вперше було прийнято бездефіцитний бюджет України, не допущено зовнішнього дефолту — про який з ранку до вечора говорило журналістське і політичне коло, ліквідовано бартер, забезпечено реальне зростання ВВП і повноцінно виплачено борги, і поточну пенсію і зарплати людям.

Тоді ми здолали серйозніші проблеми і створили підвальні для нормального розвитку нашої національної економіки.

Ми досягли успіху, тому що діяли системно, впроваджуючи розумні ринкові принципи, не обманюючи виборців і не роздаючи ані «подачок», ані пустих обіцянок. Ми були чесні зі своїм суспільством.

Цей досвід, я глибоко переконаний, є для нас безцінним. Він потрібен нам для нових завдань.

Я не втрачаю надії, що уряд і опозиція почують думку Глави держави, але більшою мірою я звертаюся до нашого народу.

Мій стратегічний план має три принципові позиції.

Перше. Ми повинні продовжити курс для справжнього національного відродження України.

Велика робота вже зроблена. Держава говорить з позиції національної ідеї. Ми розпочали масштабну працю з відновлення історичної правди і пам'яті. Ми дали поштовх для утвердження в Україні Єдиної Помісної Православної Церкви. Користуючись нагодою, я з цієї високої трибуни звертаюся до українського православного духовенства — розпочніть свій міжконфесійний діалог. Це ваш обов'язок. Пам'ятайте, що духовна єдність сьогодні Україні потрібна як ковтак повітря.

Ці зусилля не можуть припинятися. Відтак найважливіший акцент треба зробити на новітній інформаційній політиці України.

Саме вона разом із заохоченням наших медіа, кіновиробництва і книговидання має стати головним інструментом для популяризації української національної ідеї — ідеї культурної і духовної єдності серед усіх верств нашої спільноти.

Друге. Ключовий і безальтернативний засіб навести порядок в нашій державі — це конституційна реформа.

Я твердо наполягаю на конституційних змінах, які повинні виправити всі нинішні протиріччя.

Я виступаю за сильну державну владу з демократичним розподілом повноважень, обов'язків і відповідальності між усіма гілками влади.

Я вимагаю скасувати депутатську недоторканність. Це є приизна для українського суспільства.

Я пропоную чисельно зменшити наш парламент і збільшити повноваження регіонів. Цього вимагає час, свобода і демократія.

Я вимагаю гарантувати найкорсткішу підзвітність парламентських партій перед виборцями і запровадити принцип «відкритих списків», які дозволять обирати не лише партію, але й окремого депутата.

Мої пропозиції — викладені у проекті змін до Основного Закону нашої держави, які я представив до парламенту у березні поточного року.

Досі Верховна Рада не спромоглася розглянути їх. Я переконаний, і не спроможеться.

Відтак хочу оголосити, що підписую Указ про проведення загальнонаціонального обговорення проекту Конституції, внесеної Президентом України. Я готовий вислухати думку кожного українця.

Вірю, що таке обговорення викличе широку громадську реакцію, яка змусить членів парламенту подбати не про свої крісла, а про свій народ.

Третє. Я пропоную цілісний план економічного оздоровлення України.

Це — мій досвід і знання як колишнього голови Національного банку і голови українського уряду.

Його основні пріоритети — прості, чіткі і конкретні.

Перше. Це — відновлення фінансової стабільності. Сильні гроші, низька інфляція, сильна бюджетна політика — ось три речі, які забезпечують первинне, належне відновлення фінансової стабільності. Далі. Зменшення оподаткування бізнесу, спрощення адміністрування податків.

Далі. Це — сприяння зовнішнім і вітчизняним інвестиціям, і особливо в контексті Євро-12. Йдеться про десятки мільярдів доларів інвестицій, клімат яким ми повинні сформувати через професійну систему влади.

Це — підтримка конкурентоспроможного українського виробника, зосередження влади на потенційних точках економічного зростання, а отже на підтримці малого і середнього бізнесу.

Це — створення і введення повноцінного ринку землі, зняття мораторію, перетворення аграрного сектору на одну з основ нашого експортного потенціалу держави.

Це — узгоджене проведення реформ пенсійного забезпечення, охорони здоров'я, захисту матері і дитини.

Найбільше, чого потребує сьогодні Україна — це не переочікувати кризу, а реформуватися.

Головним критерієм роботи як центральної, так і місцевої влади має стати показник тривалості нашого життя, приросту населення і зниження динаміки соціально-небезпечних хвороб, соціальні стандарти.

Мій план стосується всіх сфер економічного і соціального життя держави і людини.

В його основі — головний принцип: криза має бути використана для радикальних реформ, а не для виборів.

Саме такі кроки здатні відкрити для України нову перспективу, прокласти дорогу для економіки знань і використати всі національні переваги в науці, освіті і наукових технологіях.

Мій план — реалістичний, його мета абсолютно досяжна.

Через кілька місяців в Україні відбудуться нові президентські вибори.

Як Президент я гарантую, що виборчий процес і голосування будуть здійснені вільно, чесно і законно.

Я впевнений, що чергові спроби політичних змов на цих виборах будуть провалені.

Вірю, що своє авторитетне слово про нешодавні зміни до виборчого законодавства скаже Конституційний суд України, не допустивши порушення демократії, прав і свобод українців.

Маємо бути свідомі — на цих виборах вирішуватиметься не лише політичне життя країни, але й наш великий цивілізаційний вибір: куди ми йдемо — назад, у вчора, чи ми йдемо вперед.

На шальках терезів — наше безпечне і заможне майбутнє або консервація кланів, які вже знову ділять країну на двох.

Я обираю сильну національну державу.

Я обираю силу і гідність, яка поставить на місце не лише місцевих «феодалів», але й зовнішніх «панів», які хочуть визначати, як нам жити.

Я обираю рівноправну і повноцінну участь нашої держави у житті Об'єднаної Європи.

Я вибираю свободу і наші національні інтереси.

Я впевнено і спокійно дивлюся вперед.

Наші новітній державі — вісімнадцять років.

За нами — тисячолітня історія нашої держави України-Русі.

Попереду — велике майбутнє.

Я пишауся тим, що я є українцем.

Я пишаюся нашою державою.

Я пишаюся нашим народом.

Слава вам, дорогі браття і сестри!

Слава Тобі, Українська державо!

Нехай вічно майорить над нами великий стяг свободи, який захищає наші війська і наші серця.

Слава Україні!

Сільські вісті. — 2009. — 26 липня. — № 96. — С. 1, 2.